

שמאי פרק ראשון נדה

יא.

עין משפט נר מצוה

צא א מיי פ"ח מהל' אסורי
ציהא הלכה כ' סמנ' לאון
קח' תושב"י י"ד סמנ' קפ"ט
ספ"ח:
צב ב מיי ש' וי"ג פ"ח
ובגמ' תושב"י ש' ספ"ח
י"ח:
צג ג ד מיי ש' וי"ג פ"ח
תושב"י ש' ספ"ח:
צד ד ה מיי פ"ד מהל'
ממנח' משב' ומשב'
ה' י סמנ' לאון ק"ח:
צה ה ו מיי ש' ה"ל' ז וי"ד
מהל' אסורי ציהא ה'ל'
טו וע"ש סמנ' ש' תושב"י
י"ד ס' קפ"ט ספ"ח ז' וי"ט
ק"ח ספ"ח ז':
צו ו ז מיי פ"ד מהל'ס
ממנח' ומשב' ה'ל' ז'
תושב"י י"ד סמנ' ק"ח ספ"ח
ד':
צז ז ח מיי ש' ה'ל' ז'
צ"ח י ב מיי פ"ח מהל'
אסורי ציהא ה'ל' ט'
וע"ש בגמ' סמנ' ש' טור
י"ד ס' קפ"ט:
צח ח ט מיי ש' פ"ו ה"ל' ז':

מוסף רש"י

אף בשעת עברות. אף
בשעה שהם מתחלוקים
ומסיימיות לחלול מצוות,
לכריתם בדיק' (וע"ש)
בדור ימי נדחה. צומס
שה"ל נדה (לפ"ח ל"ט: וע"ש).
מעין אחד הוא. דם הבטח
צמי ליה ודם הבטח צמי
טובה צומס אחר מן האין
(לפ"ח ל"ט: דם הבטח
בשעושים של נקבה הוא
לחמ' הבטח).
בשעושים שזוף טהור. ממעין
לחמ' הוא (טוהרין י"ט:).
ההורה טמאה. כל
בשעושים וההורה טהורה.
לחמ' בשעושים וחובה
ועימאיהו לחמ' שגלן ימי
טובה (ט"ז).

תוס' הרא"ש

משום הכי קא דייק: אמא
לקפיצות. רש"י לקפיצות
לחודיהו. וקשה לפרושו
איכ' מאי פריך בתר ימי
לחודיהו פשיטא לישני ליה
דאחא
לקפיצות לחודיהו לא
קבעה לה וסת כדוהה ס"ד
מניקרא. וע"ק כיון דלא קאי
האי דקאמר מניקרא אלא
לקפיצות ליה לישניו
בתר דפריך ליה מברייתא
אלא לקפיצות ולימים הלכך
ניל הא דקאמר לקפיצות
היינו לקפיצות עם הימים
אבל לקפיצות לחודיהו הוה
פשיטא ליה דלא קבעה מדי
דוהה אימס לחודיהו:
אע"פ שאמר ריה שעתה
צריכה להיות בודקת. הקשה
הר"י עקב מאורליניש דהכא
אמרין דאע"פ דרייה שעתה
צריכה להיות בודקת. וגבי
י"א יום שבין נדה לנדב'
אשכחן איפכא דתנן פ"ק
בנות כותים כל י"א יום
בזוקת טהרה ואמרין
בגמרא למאי הלכתא אמר
רב יהודה לומר שאינה
צריכה בדיקה. ונתייבחת
בשבותה יום טמאה מעת
לעת י"א יום דתנן מהכא מן
הדין כיון דריין שעתן כ"ש
דלא בני בדיקה אלא משום
שלא תשתבח תורת בדיקה.
אבל גבי י"א יום אם לא
בדוקו כבשוי בדוקו לאחר
מכאן: הברוך דלמא קבעה
לה וסת. המיה ל בדיקה
כיון לא אשכחן שתקני
חכמים שתהא אשה צריכה
לבדוק שמא קבע לה וסת
דאיכ' אפילו אשה שאינה
בשוקה בטהרות בדוקו בכל
יום שמא תקבע לה וסת
וצ"ע: ממעין פתוח לא
אמרי. לאוהו לשון שפירש"
כשהריות ראשונות בימי
נדב' הלכך לשון שני עיקר:

אלא לקפיצות והתניא ב'. פ"ח לקפיצות לחודיהו וקשה לה
כן לישני צומסן לא קבעה וסת לימים אלא לקפיצות לחודיהו
ולמה חזר מסכרמו ובסמון נמי דפריך לימים פשיטא לישני דלא
קבעה וסת לקפיצות לחודיהו כדקס"ד מעיקרא ונראה לפרש אלא
לקפיצות אף לקפיצות דליינו לימים

עם קפיצות אכל קפיצות לחודיהו
פשיטא לה"ס דלא קבעה:

קפפצה וראתה. (י) ג' זמני גרסי'
כדאמרין [נהבא על
יצמתן] (יצמות דף סד:). דבזמנות סמס
דן מנא כרשב"ג לקמן פ"ק האשה
(דף סג:). למנן אין האשה קובעת וסת
עד שתקבענו ג' פעמים:

ממעין פתוח. פירש רש"י כגון
דחזאי ריש ירחא וריש
ירחא וכ"כ צירחא וריש ירחא ומעין
פתוח כגון שהרליות הראשונות של
וסת היו צמון ימי נדה (י) (או כ"ה
צירחא וריש ירחא) או ריש ירחא ורי'
צירחא וכן צנייה וצשלישי חזאי
חמש צירחא וכל חזאי ריש ירחא ורי'
ולכך פפח דמפרש (י) שיליה צנות
כותים (לקמן דף ט"ז:). ריש ירחא וחמש
צירחא מרי זמני וצשלישי חמש צירחא
ולא חזאי ריש ירחא דקבעה לה וסת
צ"ה צירחא צרביעת קשה אליציה
מתניתין לרבי יוחנן וי"ל דליהו יפרש
מעין פתוח דחזאי שלשה זמני ריש
ירחא וחמש צירחא ולמלא (י) דפרש
לקמן דר"פ איירי דחזאי ג' זמנין ריש
ירחא וחמש צירחא דהאי נמי מקרי
מעין סמוס יפרש מתני' מעין פתוח
כפירוש אחר דרש"י דפירש שראתה א'
צ' ג' ד' רלופים בג' חדשים רלופים:
אלא

שאמרו דיה שעתה צריכה להיות בודקת חוץ מן הנדה והיושבת על דם
טהור ומושמש בעדים חוץ מיושבת על דם טהור ובתולה שדמיה טהורים
ופעמים צריכה להיות בודקת שחרית ובין השמשות הובשעה שהיא עוברת
לשמש את ביתה יתירות עליה כהנות בשעה שהן אוכלות בתרומה רבי
יהודה אומר אף בשעת עברתן מלאכול בתרומה: ג' חוץ מן הנדה דבתוך
ימי נדתה לא בעי בדיקה ה' הניחא לרבי שמעון בן לקיש דאמר אשה קובעת
לה וסת בתוך ימי זיבתה ואין אשה קובעת לה וסת בתוך ימי נדתה שפיר
אלא לרבי יוחנן דאמר אשה קובעת לה וסת בתוך ימי נדתה תבדוק
דילמא קבעה לה וסת אמר לך רבי יוחנן כי אמניא אנא היכא דחזיתיה
ממעין סתום אבל חזיתיה ממעין פתוח לא אמרי: והיושבת על דם טהור:
קס"ד מבקשת לישב על דם טהור הניחא לרב דאמר (ה) למעין אחד הוא
התורה טמאתו והתורה טהרתו שפיר אלא ללוי דאמר שני מעינות הם
תבדוק דילמא אכתי לא פסק ההוא מעין טמא אמר לך לוי הא מני
בית

וראתה בט"ו לחודש ולא ראתה בראש חודש שלפניו שקבעה לה וסת לט"ו
בגמ' ראתה בראש חודש וחזרה וראתה בחמישי בחודש דהיינו צימי נדות וחזרה עוד פעמים
בחמישי בחודש לא קבעה וסת שאין ראיית ימי נדה ראייה לקבוע שהיא עלולה לראות צימי נדומה: שפיר. קמני צמניתין דלא צעיה צדיקה
דאי לטמוי טמאה היא ואי לקבוע וסת וילדה אם טמנה וסת שלשה פעמים ליום אחר שאינה למודה עד עכשיו הא אמרת דלא קבעה:
ממעין סתום. כדמפרש אליצא דר' יוחנן צשליה פ' צנות כותים (לקמן דף ט"ז:). כגון דחזאי ריש ירחא וריש ירחא ועשרים וחמשה וריש ירחא
דוהה ראייה כדמרייתא צימי נדומה דאפילו הכי הוה קביעות וסת צריש ירחא כדמפרש התם דלמנן וסתה צריש ירחא קבעה וסת דלקדים
וחזאי דמים ימירי אימוספו כו דהא דלא קבעה משום דלמילת וסתה חזוק ממעין סתום וגם ראייה אחרונה ושיהא לה כמעין
סתום כדלמנן הא דלקדים וחזאי מוספת דמים הוא אכל ממעין פתוח כגון שהרליות הראשונות של וסת (י) יהו צמון ימי נדה כי
מתניתין (דלא מייירי בתחלת נדה דהא לא מפליג בה מידי אלא סתמא קמני חוץ מן הנדה) הילכך לא צעיה צדיקה צימי נדות שהרי
נפתח מעינה ואפילו היא רואה לא תקבע וסת. לישנא אחריתא ממעין סתום שראתה היום ופסקה וחזרה וראתה צרביעי או בחמישי
לנדמה אכל ממעין פתוח כגון שלא פסקה וראתה א' צ' ג' ד' לחודש וראתה פעם שניה צ"ד בחודש וכן שלישית לא מהניא ראייה דרביעי
בחודש נדמות קמנא לניקבע ומתניתין צמעיין פתוח (י) וראשון ישר צעיני: **מקשקש** לישב כשכלין ימי לידה כגון צשביעי לזכר או
יום הבטח בתוך ז' של לידה ודם הבטח אפילו אינה רואה היא טמאה: הניחא לרב דאמר. צפרק צנות כותים (לקמן דף ט"ז:). מעין אחד הוא.
דום הבטח בתוך ז' של לידה ודם הבטח אפילו אינה רואה היא טמאה: **הסורה** עמאום. צפרק שעה לזכר וי"ד לנקבה: **הסורה** עטרסו. כל
ימי הטוהר: שפיר. קמני מתניתין דלא צעיה צדיקה דהא צין פסקה וצין לא פסקה וסתה היום וטוהרה למחר: אלא ללוי דאמר שני מעינות
הן. נפתח וטמא כל ימי הלידה וסתה הטהור ולסוף שבעה לזכר וי"ד לנקבה נסתה הטהור ונפתח הטהור ולסוף שבעה לזכר או
מתוך שבעה לאחר שבעה ס"ל ללוי דאפילו צשמיני לעולם היא טמאה עד שתפסקו דהא לא נסתה הטהור תבדוק צשביעי דילמא וכו':

צ"ש

זופעות. לאו דוקא: קפלה. היו אונס: קפלה וראתה. ג' פעמים
קבעה לה וסת כדמפרש ואולי: אינימא לימים. כגון קפלה בחדש
בשבת וראתה וקפלה בחדש בשבת וראתה וכן שלישית קבעה לה וסת
בחדש בשבת וכל זמן שמתראה עוד בחדש בשבת בלא קפיצה

דיה שעתה ואם הגיע אחד בשבת ולא
בדיקה עלמה טמאה מספק דלורת
צומנו הוא בא כל יומא בחדש בשבת:
דלא קפיץ לא חזאי. אלמא לאו וסתה
הוא: אלא לקפיצות. כיון דראתה שלש
פעמים על ידי קפיצה הורגלה לראיית
קפיצה ובכל יום שתקפוץ ממקינין לה
צרוחה ואם לא צדיקה טמאה ואפילו
שאר ימות צבת: לימים ולקפיצות.
כל אחד בשבת שתקפוץ ממקינין לה
צרוחה וזמנה הוא לראות בחדש
בשבת על ידי קפיצה: לימים לחודיהו
פשיטא. דלא קבעה: דיומא הוא דקא
גריס. ויהא בחדש בשבת וסתה אפילו
בלא קפיצה: קמ"ל. הא דלמנן דלא
קבעה וסת לימים דקפיצה דלמנול
גרמא לראייה דהאידנא ואין לה וסת
בחדש בשבת בלא קפיצה ולא לקפיצה
בלא אחד בשבת מדלמא חזיא מאתמול:
מתני' אע"פ שאמרו דיה שעתה.
בלשה שיש לה וסת: לריכה להיות
בודקת. בכל יום שחרית וערבית
כשאר נשים: חוץ מן הנדה. משראתה
יום אחד טמאה שבעה ואינה צריכה
בדיקה לא שבעה שהרי בלא ראייה היא
טמאה: והיושבת על דם טהור.
דלמה לה צדיקה אפילו תראה דם
טהור היא: ומשמע צעדים. אע"פ

שיש לה וסת לריכה לשמש צעדים
ולבדוק לפני תשמיש ולאחר תשמיש:
זכונה שדמיה טהורין. ד' לילות
דהיא אינה צריכה לשמש שהרי
דמה טהור ואפילו טמנה מראה דמיה
הואיל ושמשה אמרינן דמשום תשמיש
נשתנה אכל שחרית וערבית היכא
דלא שמשנה (ה) אחר צעילה ראשונה
צריכה בדיקה כדמפרש בגמרא (וע"ש) שמא
טמנה מראה דמים שלה: **ופעמים**
צריכה להיות בודקת. כל אשה: שחרית
וצין השמשות. שחרית להכשיר טהרות
של לילה ערבית להכשיר טהרות של
יום כדאמרין טעמא צריש פירקין ד:]:
לשמש אם ציפסה. עם צעלה: ג' **מוך**
ימי וינכסה. כגון ראתה בראש חודש
וחזרה וראתה בט"ו לחודש כשעומדת
צימים שהיא ראויה לזיבה דהיינו י"א
יום שבין נדה לנדב' וחזרה וראתה
בראש חודש וצט"ו לחודש וחזרה

וראתה בט"ו לחודש ולא ראתה בראש חודש שלפניו שקבעה לה וסת לט"ו
בגמ' ראתה בראש חודש וחזרה וראתה בחמישי בחודש דהיינו צימי נדות וחזרה עוד פעמים
בחמישי בחודש לא קבעה וסת שאין ראיית ימי נדה ראייה לקבוע שהיא עלולה לראות צימי נדומה: שפיר. קמני צמניתין דלא צעיה צדיקה
דאי לטמוי טמאה היא ואי לקבוע וסת וילדה אם טמנה וסת שלשה פעמים ליום אחר שאינה למודה עד עכשיו הא אמרת דלא קבעה:
ממעין סתום. כדמפרש אליצא דר' יוחנן צשליה פ' צנות כותים (לקמן דף ט"ז:). כגון דחזאי ריש ירחא וריש ירחא ועשרים וחמשה וריש ירחא
דוהה ראייה כדמרייתא צימי נדומה דאפילו הכי הוה קביעות וסת צריש ירחא כדמפרש התם דלמנן וסתה צריש ירחא קבעה וסת דלקדים
וחזאי דמים ימירי אימוספו כו דהא דלא קבעה משום דלמילת וסתה חזוק ממעין סתום וגם ראייה אחרונה ושיהא לה כמעין
סתום כדלמנן הא דלקדים וחזאי מוספת דמים הוא אכל ממעין פתוח כגון שהרליות הראשונות של וסת (י) יהו צמון ימי נדה כי
מתניתין (דלא מייירי בתחלת נדה דהא לא מפליג בה מידי אלא סתמא קמני חוץ מן הנדה) הילכך לא צעיה צדיקה צימי נדות שהרי
נפתח מעינה ואפילו היא רואה לא תקבע וסת. לישנא אחריתא ממעין סתום שראתה היום ופסקה וחזרה וראתה צרביעי או בחמישי
לנדמה אכל ממעין פתוח כגון שלא פסקה וראתה א' צ' ג' ד' לחודש וראתה פעם שניה צ"ד בחודש וכן שלישית לא מהניא ראייה דרביעי
בחודש נדמות קמנא לניקבע ומתניתין צמעיין פתוח (י) וראשון ישר צעיני: **מקשקש** לישב כשכלין ימי לידה כגון צשביעי לזכר או
יום הבטח בתוך ז' של לידה ודם הבטח אפילו אינה רואה היא טמאה: הניחא לרב דאמר. צפרק צנות כותים (לקמן דף ט"ז:). מעין אחד הוא.
דום הבטח בתוך ז' של לידה ודם הבטח אפילו אינה רואה היא טמאה: **הסורה** עמאום. צפרק שעה לזכר וי"ד לנקבה: **הסורה** עטרסו. כל
ימי הטוהר: שפיר. קמני מתניתין דלא צעיה צדיקה דהא צין פסקה וצין לא פסקה וסתה היום וטוהרה למחר: אלא ללוי דאמר שני מעינות
הן. נפתח וטמא כל ימי הלידה וסתה הטהור ולסוף שבעה לזכר וי"ד לנקבה נסתה הטהור ונפתח הטהור ולסוף שבעה לזכר או
מתוך שבעה לאחר שבעה ס"ל ללוי דאפילו צשמיני לעולם היא טמאה עד שתפסקו דהא לא נסתה הטהור תבדוק צשביעי דילמא וכו':

צ"ש

(א) רש"י מ"ו, (ב) ר"מ מ"ו,
א עליו, (ד) ונקמן לט"ז,
(ה) ונקמן לה: ותיקני'
(ו) רש"י מ"ו ועיני רש"י
ובגמ' מוריט וריטו הכי
הנאון המוסקס מוהרי"ר
שולן גר"ו אביד דוק'
אמטטרסו ז"ל הגאון גר"ו.
ע' גמ'הר"ש האריך לקיים
הטקסא הישנה בפירוש דמק
ולו דברי הגאונים ים לקיים
הטקסא הישנה כפשיטות
דורתי פירוש מחללי נדה
דקאמר רש"י היינו מחללי
וסת והלכך לפרש דלא קפי'
היינו קמני נדה אינה צריכה
בדיקה הא זמנן דלריכה
לנדוק כגון מחללי וסת שפיר
רואה לנטע וקא וחזאי ריש
ירחא לא צריכה בדיקה דמק
לריכה בדיקה צ"ה צירחא
שמה מראה פעם ג' צ"ה
צירחא לחוד וממ"ש הטהור
לכך פ"י רש"י דורתי מנא
דמתיא לא מייירי בתחלת וסת
דהא סתמא קמני חוץ מן
הנדה וקאי אלגלי דקמני
אע"פ שאמרו דיה שעתה
היינו אש שיש לה וסת
כדמרייתא ויהא קמני לריכה
להיות בודקת חוץ מן הנדה
וכיון דלא מפליג מנא מדי
מסתמא חוץ דמק מן הנדה
קאי אחר דמיה שעתה לעיל
דמרייתא שיש לה וסת קבע
איכ' דהא מרייתא מנא דמתי'
ממעין פתוח משה' אינה
צריכה בדיקה דלא איהי לה
מדי ובעיני אלו דברי רש"י
כפשוטן על שום שגגות
וק"ל. ע"כ דברי הרב הגאון
גר"ו דברי צבורים הם
למנין, (י) ס"א א"ע,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ובתולה
שדמיה וכו' אחר צעילה
ראשונה. ניב לנאון ראשון
שפירש"י בגמ' לאו דוקא
שלא משנה כלל אחר צעילה
ראשונה אפילו משנה אשה
סחיס לא שמשנה ופקעה
בטהרות וק"ל: (ב) ד"ה
ממעין וכו' של וסת הוה
מקו ימי נדה: (ג) בא"ד
ולשון ש"י. ניב לכוונת
לקמן דף טו ע"פ ע"ש:
(ד) תוס' ד"ה קפ"ט:
וראתה ג' זמני ניב ע"ל
בסוף פ' צנות כותים דף
טו ע"פ חכמו הוסיף
בדיה אלמא דהתלמוד לא
שח להכיר תלמא זמני:
(ה) ד"ה ממעין וכו' שיליה
צנות. ניב עיין בבא"ד
בדיה אלמא: (ו) בא"ד
ולמלא דפרשיית לקמן
דכ"פ פפ"ח:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה קפצה וראתה ג'
ויפני דרשב"א וכו'. ע"ל לט'
ע"כ תוספתא ד"ה אלמא:

הגהות הגר"א

[א] ג' ובשבת קפלה ולא
חזאי. ניב ניב לה וכו' הוא
ככל הפוסקים ואף הרמב"ם
שפירש דלויג אלושנא קמנא
מפרש דמייירי ק' ועיין בגמ' ד'
משה: